

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszámítások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi július 9-én

28. szám.

Üdvözlét a tűzoltóknak!

Tegnap és ma reggel több száz tűzoltó gyülekezett városunkba, hogy a 20 esztendő szép múlttal bíró verseczi önkénytes tűzoltó egyesület zászlószentelési ünnepélyén részt vegyenek, annak fényét és jelentőségét emeljék; a délvidéki városok hasonló egyesületeinek tagjai egymással megismerkedhessenek, tapasztalataikat kicserélhessék, egymástól tanuljanak.

Versecz város polgársága tárt karokkal, régi hagyományos vendégszeretettel fogadta meghívott vendégeit, — itt mulatásukat töle telhetőleg kellemessé kívánja varázsolni s alkalmat vesz magának arra nézve, hogy haladása és előretörekvésének tanubizonyságait bemutassa.

Városunk az utolsó 10–14 év alatt minden tekintetben sokadt haladt. A közjólét előmozdítására, humanus intézményekre sokat költött, habár népének egy része a szőlő veszedelme, a filoxera pusztításai folytán az utóbbi években elszegényedett és elkedvetlenedett is, most utjabban, kitartó szívossággal igyekszik elfoglalni a régi elvesztett tért.

A lokálpatriotizmus nagymérvű kifejtettsége folytán, kitartása és szorgalmának oly jeleit tudja felmutatni, a melyekre, mint önerejéből létrehozott dolgokra büszkén tekinthet.

Több nemes célú intézménye közt, tűzoltósága az, melynek jó hírnevét kezdik ismerni széles e hazában, s melyről József főherceg ö fensége is legutóbbi verseczi tartozkodása alkalmával, oly nagy elismeréssel nyilatkozott.

Alig van talán város Magyarországon, hol aránylag annyi tüzeset volna, mint éppen mi nálunk. Tűzoltóságunk mintaszerű felszereléseivel katonás rendszabályaival, kitünő szereivel minden alkalommal elejét veszi a nagyobb bajnak.

Fenállása óta százezrekre menő értéket mentett meg az elhanyagolástól, s a polgárságba bizonyos nyugodtságot öntött — hiszen tudjuk nagyon jól, hogy ha megszolalnak a tornyok érez-nyelvű gyermekei, a harangok, hogy vészt jelentsenek — a lakosság nem veszi el fejét — háborítlanul folytatja teendőit.

— Majd elvégzik a mi derék tűzoltóink!

Ritka szép és nemes hivatása van minden tűzoltónak. A nappal, vagy éjjel minden órájában, jó vagy rossz időben, szélben viharban, sokszor élete veszélyeztetésével menteni polgártársai vagyonát, sokszor emberéletet.

Nemes működésüket méltányolni is tudják mindenfelé, s különösen méltányolnunk kell nekünk e hazában, e földművelő államban, hol a vörös kakas fellépte milliókat semmisít meg évenként. Gazdag virágzó városok és falnak népét dönti nyomorba.

Ha nekünk itt Verseczen nem lett volna ily jól organizált tűzoltóságunk, városunk is Veszprém, Tokaj Rozsnyó stb. sorsára jutott volna.

Annyira vagyunk itt már Verseczen, hogy mint széltében beszélnek bizonyos: emberek, bizonyos sportot is kezdenek üzni. Biztosítják a házaikat jó busáson, s azután maguk felgyújtják — persze szép és alkalmas időben, midőn nem fúj a szél.

Tudják, hogy tűzoltóink idejében ott teremnek, s a veszedelem nem terjed tovább.

Az utóbbi években Délmagyarország kisebb városai és helységeiben is szépen fejlődött a tűzoltás ügye, s nem egy esetben Versecz híres tűzoltósága adta meg az impulsust, s nem egy esetben a mi szakembereink tanácsai és útmutatásai alapján teremtették meg azokat.

A mai napon megtartandó zászlószentelési ünnepély alkalmat ad arra a Délmagyarország különböző városai és helységeiből ide zárandokolt tűzoltóságának, hogy egymást megismerje, egymást szeretni és tisztelni tanulja.

Alkalmat ad, a város polgárságának, hogy régi ismeret vendégszeretetét ismét megmutathassa.

Bizton hisszük, és tudjuk, hogy abban nem is lesz hiány.

A tűzoltóság valóban megérdemli az elismerést, megérdemli, hogy törekvéseit a legmelegebben gyámolítsuk, s mai ünnepélyükön az intelligencia köréből is mentül számosabban jelenjünk meg.

A legmelegebben üdvözljük a város vendégeit.

P.

Éljenek a tűzoltók!

Napi hírek.

Ö cs. és kir. fensége József főherceg udvarmesteri hivatalától a verseczi önkéntes tűzoltó egyesület mai napon tartandó zászlószentelési ünnepélye alkalmából a következő két leirat érkezett:

I. Az önkéntes tűzoltó egyesület tekintetes Paracsonokságának

Versecz.

Vonatkozással f. é. június hó 21-én kelt beadványára van szerencsém tudatni, hogy Ö Császári és Királyi Fensége József Főherceg úr a beküldött zászlószentelési ünnepélyesebben elfogadni és egyúttal megengedni méltóztatott, hogy a mai postára egyidejűleg feladott szeg Ö fensége magas nevében és megbízásából az egyesületi elnök úr által a zászló rudjába illesztessék.

Alcsúthon, 1893. június hó 30 án

Unterauer s. k.
titkár.

II. Tekintetes

Weifert Károly úrnak

főjegyző, mint a verseczi önk. tűzoltó egyesület Elnökének.

Verseczen.

Van szerencsém tisztelettel felkérni tek. Uraságot, miszerint a verseczi önkéntes tűzoltó egyesület által f. hó 9-en rendezendő zászlószentelési ünnepély alkalmával Ö Császári és Királyi Fensége József Főherceg úr képviselőjében, — ki akadályozva van az ünnepélyben részt venni, — a zászlószentelési ünnepély zászló rudjába beverni sziveskedjék.

Azon reményben, hogy tek. uraságod e magas megbízásban szokott lojális készséggel eljárand, maradtam tek. uraságodnak.

Alcsúthon, 1893. július hó 1-én

Kész szolgálja:

Unterauer s. k.
titkár.

Nátalussy Kornél nagyváradai tanterületi főigazgató, hiteles hír szerint kilép a rendből s ez esetben a kormánytól nagyváradai kanonoki stallumot kap.

Tanári jubileum. A nagyikindai gimnáziumnak egyik kedvelt tanára, Domokos Jenő, most töltötte be tanári munkakodásának 30-ik évét. Ez alkalmat tanártársai felhasználták arra, hogy tiszteletére mult hó 29-én a Kada vendéglőjében társas vacsorát rendezzenek. Domokos tanárnak igen sok tisztelője van vidékünkön is, a kik mindenesetre sietni fognak minél számosabban üdvözölni a jubilálót.

Sztojácskovics Sándor † a fehértemplomi választókerület volt országgyűlési képviselője

Tárca.

A tanítókisasszony regénye.

Irta **Perjéssy Lajos.**
(Folytatás)

Én még fekete gyász ruhát sem mertem magamra ölteni, mert kollegáim — a nőket értem — (a férfiak soha sem tudnak oly kegyetlenek lenni) — a temetés után oly pillanatokat vetettek rám a hideg, kimért köszönések közben — hogy szinte megdöbbant szívem s szemlesütve kellett bizonyos erőfőlt hajtva menekülni előlük!

Ritkán találkoztunk egymással, a kollegák közt régi uzus és törvény volt látszólag, hogy a hivatalos érintkezéseken kívül „Ne legyen senkinek, a másakra gondja“ — de ez a hivatalos összejöveteleinken, többször hangoztatott „elv“ csak pusztá frázis maradt.

— Klotild kollega p. u. elesipett az utcán. — Látod én még is szeretlek, (Az intezet folyosóján, midőn a többiek is látták — csak fej bólintással üdvözölt hidegen) pedig mi mindent beszélnek róla — látod — talán hallhattad is, én is szerencsétlen vagyok. — Nem mehettem hozzá feleségül, „tiltja a szabályzat . . .“

Szegény édes Anyámat, két kis fivérem kell eltartanom. Ö neki is csekély a fizetése, ha felesége leszek, ha le kell mondanom, képtelen eltartani benünket — s ebből mit következett, — én szerettem — ő is szeret!

— Azt hiszed, hogy Ilona, Betti, Janette — a vénecske — és a többiek olyan szentek . . .

— Hagyjuk azt édes! mint a német mondja „Lass me . . .“

viselője pár nap előtt Budapesten meghalt. A kiváló férfi elhunyt bizonyára osztatlan, mely részvétet fog kelteni az egész délvidéken. Sztojácskovics Sándor 1823-ban Zomborban született. A jogi és bölcsészeti tanulmányok befejezése után 1847-ben rövid ideig mint tanár működött a karlócai lyceumban s miután a fennállott cs. és kir. 9. kerületi hadparancsnokságnál működött, 1850-ben a temesvári volt cs. és kir. helytartósághoz fogalmazóvá nevezetett ki. 1854-ben cs. és kir. megyebiztossá nevezetett ki, ezen minőségben szerepelt egy ideig mint földtehermentesítési biztos, később mint törvényszéki ülnök s végre mint ideiglenes polgármester Verseczen. 1760-ban a temesvári cs. és kir. helytartóságnál titkár lett, két év múlva a m. kir. helytartósághoz ugyanazon minőségben kinevezetett, míg 1866-ban a nagyikindai kerület kormányzatával megbízott kir. biztosként működött. Az alkotmányos minisztérium szervezésekor, mint titkár lépett be a belügyminisztériumba. 1869-ben tiszteletbeli, 1870-ben valóságos osztálytanácsos lett 1884-ben vonult nyugalomba s ugyanakkor a verseczi kerület országgyűl. képviselőjévé megválasztott szabadalvúparti programmal. Az 1887-iki választások alkalmával a fehértemplomi kerületben nyert mandátumot, tagja volt a közgazgatási bizottságnak. Ö felsége a Ferencz József rend lovagkeresztjével tüntette ki. A szerb nemzetiségű képviselői csoport egyik vezérfője volt, pár év előtt Nikolics Fedor báróval hazafias szellemű szerb lapot indított meg a fővárosban. Béke poraira!

Halálozás. Csakay Pál kudriczi orvos temetése má hó 30-án ment végbe, nagy részvét közt. A megboldogult orvos, 60 éves kora daczára, nagy buzgósággal látta elhivatását és ugy szólni hivatásának áldozata lett. Özvegycét és két árva hagyott hátra. Halálát őszintén fajlalk a orvosi kerületéhez tartozó községekben. Legyen neki könnyű a föld!

Főtisztelendő Sváb Mihály rom-kath. lelkész a záróvizsgálat alkalmával a polg. leányiskola egyik növendékének, a magyar nyelvben tanúsított szép előmenetele megjutalmazására egy igen szép és értékes magyar könyvet ajándékozott, melyért e helyen is köszönet mondatik.

A verseczi önkényes tűzoltó egyesület mai napon megtartandó zászlószentelési ünnepélyének sorrendje a következő leendő: Délelőtt 9 órakor: Ünnepi mise, főtisztelendő csik-szentháromsági Várady Ferencz, pápai kamarás és a magyarországi tűzoltók főpapja által megtartva. Délelőtt 10 órakor az isteni tisztelet alatt az összes tűzoltók a templomtól kezdve a sorfözdé felé helység szerint betűrendben állást foglalnak. Isteni tisztelet után indulás a szentelési helyre (főtér, zászlószentelés és szegbeverés; ezután indulás a városliget-utczába, hol a menet felszlik. Délben 12 órakor: Közös ebéd a Milleker- és a Glückmann-féle szállodákban. Délután 6 órakor: Tűzoltói diszgyakorlat a Szeibert- és Fritz-féle gőzmalmokon. (Be-

— Mitől félsz? kitől félsz?! Emeld fel te is bátran fejedet! Ha sértenek vágj vissza kiméletlenül — ilyen viselettel lelkem éppenséggel nem boldogulsz!

— Hiszen te is!

— Persze, mert eddig nem léptél fel bátran, és ne feledd el, hogy te újonc vagy még köztünk — „az újakat pedig ki kell próbálni“ — még azután peched is volt azzal a „Nagyságos“ históriával. — Én hiszem is, nem is, — mond csak: volt valami a dologban?

— Mende-monda — feleltem fülig pírulva.

No no, ha éppen gyámolított is a nagyságos, — szegény Nem első eset, nem is lesz utolsó hát Betti bizony ő is sokat kopogtatott azokon a bizonyos ajtókon, míg . . . meghalgtatták míg bejutott az állására.

— Ha be akarsz jutni nőkollegáid társaságába, légy bátor és merész — csak imponálni kell édes és a legkisebb sértést sem szabad megtorlatlanul hagyni — Majd meglátod még ők fognak utánad járni.

— Nem tehetem! nem tudom megtenni.

— Akkor el is vagy veszve! kiszekiroznak!

— Nem tehetik, ha kötelességemnek pontosan megfelelek!

Milyen naiv is vagy te édes! Ár ellen akarsz evezni! Hiszem kiserítd meg, de később mégis igazat fogsz adni nekem!

Klotildnak, annak a jó szívű, de könnyelű s kollegáimnak igazán s lehet, azt hittem.

— Mikor látták a többiek, hogy én mily elzárkózott életet élek, mikor rafinírozott megbántásaikra csak gúnyos mosoly volt a fejeletem — a tanult nőknek kegyetlen éles csipkedéseivel igyekeztek

lépti díj személyenkint 20 kr.; tűzoltók szabadok). Este; Parkünnepély táncszekszurával, tündéres kivilágítás és tüzi játék mellett, melyet a férfi dalegylet, a szerb egyházi-dalárda az iparosok és a bortermelek dalegyletének közreműködésével a parkegylet rendez. Tűzoltók szabadok). Hétfőn július hó 10-én: Reggel 6 órakor: Riadó. Délelőtt 9 órától 12 óráig: Parkzene a városkertben (villás-reggeli a városktrti vendéglőben). Délben 12 órakor: Közös ebéd a Milleker- és Glückmann-féle szállodákban. Délután 2 órakor: a) Kirándulás az „ördög-árok“ nevű hegyszakadékokban levő vendéglőbe, hol cigánykar zenél. b) Megszemléltetés az amerikai szállótelepeknek. c) Ünnepi lövöldözés, rendezi a „verseczi lövészegegyület“. (A t. cz. vendégeknak puskák rendelkezésre állnak.) Jegyzet. A kíséretet a városligeti vendéglőtől a különböző kirándulásokhoz a vigalmi bizottság tagjai vállalják magukra. A különböző bizottságok a karszallagokról ismerhetők meg, és pedig: Fogadási bizottság: zöld színű. Beszélőbizottság: vörös színű. Vigalmi bizottság: kék színű.

Baross-tér Verseczen. A kis-piaczter lakosai a legközelebb megtartandó városi közgyűlésen kérik fogják, hogy a tér „Baross-tér“ névvel láttassék el. Diszereendő elhatározás.

A Milleker szállodában a jövő kedden a budapesti magy. kir. opera tagjai közül a híres „vadászkürt-négyes“ fog fellépni, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Jegyzői vizsgák. A mult napokban Temesvárott tartott jegyzői vizsgálatokon vármegyénkben 11-en tették le jó sikerrel a vizsgálatot. Ezek: Patzner Lajos vármegyei alszámvevő, Margineantiu Titus és Croglet József számvevősegédek, Csiky Gyula, Weitner Ferencz, Besser József, Ross Károly, Barkányi Béla, Raszth Emil, Löffler Mór és Eck Lajos jegyzői irnokok.

Jótekonyczélú hangversenyt tartott a mult szombaton, t. hó 1-én egy fiatalokból álló rendezőség a városkerti lövőház nagy termében, mely alkalommal daczára a sokféle és fajta mulatságnak nagy és díszes közönség jelent meg. Első számul Malenicz Eugénia k. a. és Pichert Em. adtak elő két zongorán Moszkovszky „Spanyol táncok“ című művét, majd pedig Mallasz Jenő úr énekel szabatosan és igazi lelkesedéssel több magyar romanzot, melyek a közönséget valóban felvilányozták. Sternberg Géze és Malenicz E. k. a. magyar rhapsodiájukkal méltan aratták a tapsokat. hasonlóképen sikerült volt Dragomirszky „Pétervári szerenádok“ című nyolcz hangra kidolgozott művének előadása is, melyben Pichert D. urnő, Komlenovits Z., Mrksits M. k. a., továbbá Gerencsevits Gy., Jankovits Gy., Milkovits György. és Vrgovits Brankó urak működtek közre s végül méltó befejezése volt a hangversenynek Cach-Gounod „Meditatioi“, melyet Sternberg (hegedű), Malenicz E. k. a. (zongora)

mindannyiszor meg sérteni, valahányszor egybe kellett gyűlünk. — Jól esett tapasztalom, hogy a mily mértékben nőtt a női kollegák irántam való gyűlölete, oly mértékben halmoztak el az idősebb, nos, és komoly fiatal kollegák tiszteletük jeleivel.

Talán ők is tudtak mindent, talán többet, mint a női kollegák, de kiméletek voltak velem szemben, a mi a többiket végig bosszantotta.

Egyik emlékezetes konferencián belőlem is kitért a rég elfojtogatott szenvedély.

Valamely „szegény elhagyott gyermekeket pártoló egyesület“ gyűjtő ivét körözte e öreg direktor a hosszú zöld asztal mellett.

Én véletlenül sokkal nagyobb összeget irtam alá, mint a többiek, — eszembe jutott kis leányom!

Brávó kollega! — mondta az öreg — így azután reprezentálunk.

A darázs karesusági Matild — a ki csak egyfajta katona tisztet tudott — állítólag — megbecsülni t. i. a szintén karesu huszártiszteket — oda sügta, de úgy, hogy valamennyien hallhattuk:

— Tudja miért! Lehet, hogy köztük van a nagyságos bölcsőben született kis baba is!

Erre bennem is fellángolt a szenvedély, kiméletlen igazságokat mondtam — a férfiak kapták a kalapjukat a replikák hallatára — kezét fogták az öreg direktorral — ki rémült arcczal igyekezett először utasítani a jegyző, legfiatalabb női kollegát, hogy a hallottakat, mind vegye jegyzőkönyvbe, majd látván a tollforgató pityergésre hajló ábrázatát — kijelentette, hogy „mivel többen úgy is eltávoztak“ — berekeszti a konferenciát.

Matild kollegának nem volt igaza. Harcz és háború ütött ki a tantestület női tagjai közt. Ha a folyosón találkoztunk elfordítottuk egymástól a

és Pichert E. (harmonium) adtak elő művészi kivittel.

Geológiai felvételek a megyében. A földtani intézet 3-ik osztálya tegdli Roth Lajos főgeológus vezetésével Krassó-Szörény megyében folytatja geológiai felvételeit és pedig Róth Lajos Krassova környékén, északi és északkeleti irányban; Halaváts Gyula Resicza-Bogsán és Szekul környékén és dr. Schafarzik Ferenc Korniaréva és Tergova körül a keleti magas határhegységben folytatja a geológiai térképezést. Dr. Schafarzik ezenkívül a szerb Dunaparton, a Vaskapu vonalának mentén, a Dunaszabályozás érdekében fog még geológiai tanulmányokat végezni.

Torontál és az ezredéves ünnep. Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága, az ezredéves ünnepély méltó megünneplésének költségeire hatvanezer forintot szavazott meg. — Torontál megye e fényes példaadása megérdemelné, hogy ha minél több utánpótlás találja.

A fehértemplomi m. kir. állami főgymnáziumba az 1892/93-ik iskolai év elején 279 tanulót jegyeztek be, 49-el többet mint a megelőző évben. (+ 23-3%) E rohamos gyarapodás világszerű bizonyítéka, hogy milyen nagy szüksége van a Délvidéknek a középiskolára. A Délvidéken, (Krassó-Szörény-Temes és Torontál vármegyék) melynek területe 26-392 km. Magyarország kiterjedésének 9-5%-át teszi lakosága, pedig 9-6%-át: (1-433-424 lélek) csak 8 középiskola van, tehát a vall. és közokt. m. kir. Miniszterium közvetlen hatósága, vagy inverteje alatt levő intézeteknek 4-70%-át. vagyis minden 3-297 km. területre s 179-178 lakosra esik egy középiskola. Erélyes orvosságra lesz szükség, különösen Fehértemplomban, hol az iskola épület, a mellett hogy elégtelen, szűk s a modern követelményeket még csak meg sem közelíti, maholnap teljesen használhatatlanná is válik. Kibővítése, vagy helyesebben újjáépítése már valóban halaszthatatlan, mert tantermei szűkek, rossz világításúak, s mert az épületnek, mely 40 hadapród iskolába készülő gyermek tanintézet volt, az ideu 279 tanulót kellett befogadnia. Az intézet 9 osztályában az igazgatóval együtt csak 13 rendes s egy helyettes tanár működött. A tanulók közt csak 61 magyar volt — a többi német román, szerb, bolgár horvát cseh stb. Az év végén 260-an tettek vizsgálatot. A tanulók közül minden tantárgyból jeles 20 legalább, jó 50, elégséges 114, egy tantárgyból elégtelen 27, két tantárgyból 18. — többől 20. Király Pál igazg.

A mezicsi gör. kel. zárda ügye. Mint a „Dél. Közöny“ írja: A szerb egyházi kongresszusi választmány, Brankovics György patriarka elnöke alatt, június 28-án megkezdett üléseit 30-án fejezte be. Jelen voltak Dimitrievits Nektár verseczi és Nikolics Miron pakráci püspökök, Stankovics Dániel zagrabi bani osztályfőnök, Vlahovics György nagykikindai esperes, Jagics József dr. mohacsi, Maximovics Miklos dr. szabadkai, Nedel-

fejünk, lenéző pillantásokat váltottunk, a tanítványok épülésére, a kik közt, a látott példák után, szintén divatba jött a haragtartás.

— Elhatároztam magamban, hogy erős leszek, egyszerű életet élek, végzem pontosan kötelességemet és vezekelni fogok, — nem érintkezem senkivel. —

Régi lakásomat elhagytam, más városrészbé költözöttem. Először egy hivatalnok családnál kaptam butorított szobát — de onnan is menekülnöm kellett, mert a titkár úr neje, daczára, hogy közel 40 tavasz virult el fölöttem, s daczára, hogy 4-5 apróságra kellett gondolnia — féltékenykedni kezdett.

— Vándoroltam egyik lakásból a másikba. Sok helyt szemtelen kérdésekkel fogadtak, sok helyt gyanúsítottak, igazolványt kértek.

— Milyen sivár, milyen kietlen is volt életem a fővárosban. A mérnök nem hagyott fel üldözésével. Elfogott az utcán, kényszerített, hogy magam mellett tujjem. — Esdekelt, majd sértegetett gyanúsított, majd megkérte. Egy alkalommal, a muzeum kertben, séta közben azzal állt elő, hogy miattam szakítani fog családjával, atyja és édes anyjával, ki is jelentette előttük, hogy el fog venni, s az ő kitagadásukra nem ad semmit.

— Rajongó, szenvedélyes szavai megdöbben-tettek, de bizonyos benső melegséget is éreztem, mert érzelmeit igazaknak, nemeseknek tartottam!

— Akar e szerető feleségem lenni!

— Hallgattam.

— Nem kérek azonnal választ — de úgy e mind az, a mit beszélnék nem igaz, hazugság! Az a nagy úr, ki oly borzasztó véget ért, úgy e csak pártfogója volt — nem is lehetet másként.

Hiszem háromszor oly idős volt mint kegyed.

kovits Tódor dr. zimonyi és Regulacs Mihály bukovári ügyvédek, mint választmányi tagok, továbbá Tyirics Izidor szerb egyházi titkár. A választmány mindenekelőtt mintegy kétszáz folyó ügyet intézett el. Ezek közt általános megbotránkozást keltett Zmianovics, a szerb egyházi javak felügyelőjének a verseczi egyházmegyébe tartozó meszicsi kolostor szomorú vagyoni adminisztrációjára vonatkozó jelentése. A jelentés szerint ez a kolostor egy-két év óta a tökrementés szélére jutott. Szántóföldjei nagyrésze parlagon hever, erdejét a megállapított üzemterv ellenére irtják s a fát magánczélokra harácsolják el. A kolostor évi 8000-9000 frt jövedelmével, bár a kolostori személyzet 3-4 emberből áll, kizárólag háztartás czimén számoltak el. Vagyoni befektetésre nemcsak hogy egy krajczárt sem fordítottak, de a kolostor még a háztartásban is deficitet mutat ki. A felügyelő a tarthatatlan állapotokat kizárólag Rádics Emilián dr, protoszcinczel, a kolostor főnöke, az örökös püspökjelölt gondatlanságának és könnyelműségének tudja be, s ez okból őt a kolostor vezetésétől felüggeszteni és a vizsgálatot elrendelni kéri. A választmány elrendelte a vizsgálatot, de foganatosítása előtt be fogja kérni a verseczi egyházmegyei közigazgatási bizottság jelentését, mert a kolostor vagyoni kezelése ennek közvetlen felügyelete alatt áll, Így gazdálkodott évekkézelőtt Rádics Emilián dr. a krusedoli kolostorban is, a melynek számadásai, mint értesülünk, manapság sincsenek tisztázva.

Új egyesület Verseczen. Az öreg főtisztelendő Kneip atya kimondhatatlan nagy gyönyörűséget érezne, ha mostanában Verseczre rándulna. A három, négy tucat már meglévő egyesületen kívül most egy újabb, úgynevezett „Luft Bad Gesellschaft“ „Lég fürdőt használók egyesülete“ keletkezik. Az alakuló közgyűlés mult Vasárnap tartott meg, készen vannak az alapszabály tervezetek, — s pár nap mulva fel is terjesztetnek a miniszteriumhoz jóváhagyás végett. Mi féle egyesület az? Mi a célja? — Kérded jámbor olvasom. — Alapszabályokat még nem láttunk, a gyűlésre csak a felesküdtet hívtattak meg, így magyarizátul csak egy szerfelett idilikus jelenet leírásával szolgálunk. Kora reggel, midőn a felkelő nap első sugarai kezdi bearanyozni várhegyünk, „Don Jon“-janak falait, 30-40 idősebb, fiatalabb, de pompás egészséggel bíró megtermett athléta alak jelenik meg a temető háta megett, a kápolnahegy lábánál. „Mind hősök ők! . . . mind . . . !“ Nagy sietséggel rúgják le a cipőt, gyűrök fel a nadrágot és a kimondhatatlant a terden felül. Kabát, mellény lerepül, a hálószerűen kötött ing alatt kifeszítettnek az izmok és a karaván megindul A fájdalom éles felsziszszéseit visszatartják a görcsösen összeszorított fogak — a kő, a mi kvarcczal kevert gneiszunk egyenetlen és éles, az úri talpak bőre meg nagyon vékony. A-út, különö-

Szóljon . . . ! én minden szavát szentségként elhiszem.

— Nem jött szó ajakaimra!

— Miért hallgat? Igaz volna tehát?!

— Nem lehetek az ön neje. Feledjen el!

— Mint egyetlen igaz barátom emléket soha sem fogom elfelejteni. Jobb lesy mindkettőnkre nézve, ha mi ez életben soha többet találkoznunk nem fogunk.

A mérnök daczosan vetette fel fejét!

— Es én fogadom ezennel, hogy az enyém lesz! Minden körülmények közt, és minden áron!

— Soha!

— Kényszeríteni fogom!

— De ha azt mondta, hogy szeret, és feleségül is elvenne — hogy beszélhet így!

— Mert akarom, hogy az enyem is legyen!

Az „is“ szóra nagy hangsúlyt fektetett a mérnök úr, a mi ismét teljesen lerombolta mindazt a becsülést, a mit iránta éreztem.

— Ismét új lakásba, az iskola közvetlen közelébe költözöttem. Heteken át soha más utat nem tettem, mint az iskola kiszöbétől, lakásomig. A mi kevéssé szükségem volt, azt mind megtaláltam a házban lévő kereskedésekben. — Több alkalommal láttam, hogy a mérnök vár reám! Utánnam sietett, de akkor mindig besurrantam lakásomba és elrejtéltem az ajtót, mert már azt is feltételeztem róla, hogy lakásomba fog tolokodni, s jelenet csinál.

Feltevésomban nem csalatkoztam!

— Egy este eljött. Zörgetett ajtómon.

— Ha nem nyitja ki betöröm!

— Az Istenre kérem! mit cselekszik! Mit akar? —

(Folytatása következik)

sen a nagy esőzések után csupa törmelék kő és csupa szikla. A karaván járása szerfelett ingadozó — de a „virtus“ — az meg van mentve!

Fent a hófehér kápolnát környező fák alatt, újabb toalettet csinál a lelkesültek tábora. Egyik-másik hívónél a bibliai fűgefalevelet rövid úszónadrág helyettesíti, de az igazi apostolok megvetik azt a felesleges cziczomat is. — És a tábor megkönnyebülve ismét felkerekedik s nagy küzdéssel ront neki a várhegynek.

— Jézus Mária, heiliger József! . . . sikoltanak a dolgokra siető német asszonyok s szemüket eltakarva futnak a vízmosások közé, a bokrok alá. A férfi kísérők, a napszámos népesség nagy szemet mereszt és megvan illetőde szerfelett — gondol valamit de nem meri hangosan kimondani —! A karaván megszállja a rom környékét! Fürdik a lanyha reggeli szélben és élvez kimondhatatlanul — mint az apostolok fennen hirdetik.

A hegység oldalán dolgozó munkás el elfeledkezik a kapavágásról, csak a várhegyre néz, hol különös szinhangulatba olvadnak össze a mozgó alakok.

— Azok bizony „hegyi tündérek“ komám! beszélik a dolgról még közelebbi felvilágosítást nem nyert, s az országuton közlekedő parasz-tok, a szomszéd falvak lakói. A román atyafiak egymásután hányják magukra a keresztet: Acuma deziguri va sáse prapadesca Lumea, caci diva umbla Strigoni. (Most már csukgyan tönkre megy a világ, — nappal is járnak a boszorkányok).

Ha az alapszabályok kezünk közé jutnak, bővebben és talán alaposabban tudjuk majd megírni az új egyesület célját. A mit most élethűen lefestettünk, s a miről saját szemekkel is tudomást vehetsz kedves olvasóm, az minden nap reggel látható — de látása csak is férfiaknak való.

Pancsova magyarosodásáért. A vallás és közoktatási miniszter a pancsovai községi iskolánál megújítandó új párhuzamos osztályok szervezésére 1000 frt évi államsegélyt engedélyezett s mint pancsovai levelezőnk írja, kilitásba helyezte, hogy az esetben, ha az ottani községi iskolák, a melyek legfelsőbb osztályai már eddig is magyar tanyelvűek, fokozatosan mind magyar előadási nyelvűekké lesznek ezen államsegélyt 2000 frtra fogja emelni. Pancsova városában épügy, mint a szomszédos Verseczen és Fehértemplomban erős a magyarosodás iránti törekvés, miért is a miniszter intézkedése igen nagy örömet okozott annál is inkább, mert a város állami iskolákkal és óvodákkal bőven el van már látva.

Szerkesztői levelezés.

Többeknek. Éár lenne érette valami országos lármát csapni, de kívánságukhoz képest s okulásul mégis közöljük e helyen:

„Ich ertrug auch alle, die mir über meine Landsmannschaft gewordenen Gratulationen mit einem heroischen Gleichmuthe, ich musste doch diesen Fremdlingen zeigen, dass wir „Werschetzer“ alle solche Kerle mit germanischer Urwüchsigkeit sind“

Igy ír a „Neue Werschetzer Zeitung“ tárczairója a lap mult csötörtöki számában, midőn bizonyos „Wunder Heilmethode“ oknak csinál reklámot. Az ötvenes években, a germanizálás céljából felállított alreáliskola és tanítóképzőben terjesztett átkos szellem nyilatkozik meg e szavakban, melyek bizony nem illetik meg a mi derék lakosságunkat, s nem is igazak így általánosságban. Mert vajmi kevesen vannak itt a verseczi polgárok közt, kik a „germanischer Urwüchsigkeit“-tal akarnak dicsekedni; sőt teljes határozottsággal állithatjuk, hogy a fennebb jelzett szellemtől meg-mételezett néhányon kívül, összes német ajku, és magukat túntetőleg magyar hazafinak valló polgáraink úgy beszélnek és gondolkodnak, mint a mi derék öreg német honvédjeink, kik ott küzdöttek, ott véreztek el a magyar szabadságért, s kik felállították a mi büszkeságunket a verseczi honvéd-emléket.

Ep azért nem fogunk lármát csapni még akkor sem, ha azou néhányak, kik magukat csakugyan büszkén germánoknak vallának, szakítván a modern ruházattal, testedzést kedvéért az ősi, szarvakal jellemzett ökr bőrbé bujva, fognak futkosni, a verseczi ősi magyar vartorony körül.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkezik: 5.22 reggel, 1.03 délben és 6.11 este, Temesvár felé indul 5.28 reggel, 1.07 délben 6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.43 reggel, 2.08 délben és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.53 reggel, 2.12 délben, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkezik: 11.37 dél.

ben, 8.47 este. Becskerek felé indul: 5.47 reggel, 2.25 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.05 reggel, 3 délután, 10.55 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éj-el 10.25 délelőtt, 3.50 délután.

Irodalom.

Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) esz. és kir. könyvkereskedésének kiadásában Budapesten legújabbán megjelentek: 1. A községi bírások az 1877. XXII. t. cz. és az újabb törvények és miniszteri rendeletek, s a magyar kir. curia elvi határozata alapján írta Kassay Adolf. Ára 1 korona 20 fillér. — 2. A magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról. (Az 1879. XL. t. cz.) Ára 30 krajczár = 60 fillér. — 3. Természetrajz elemi polgári fiú- és leányiskolák és felsőbb leányiskolák számára. Írta Dr. Vangel Jenő. Ára 80 kr. — 4. Budapest legújabb térképe. Városrészek szerint külön-külön színekkel. Az összes közlekedési vonalok és segédeszközök feltüntetésével. Cézlszerű segédeszköz azon vidékieknek, kik a fővárosba rándulnak. Ára 60 korona = 30 kr.

„Magyar Géniusz” a legszebb, legfényesebb és legtartalmasabb képes hetilap, országszerte el van terjedve, mint az egyetlen illusztrált lap, mely diszes és fényes kiállítás mellett, az actualitást tartja főleg szem előtt. Igen találoan nevezte a „Magyar Géniusz”-t egyik kiváló kritikus „a heti események illusztrált krónikáinak”, mert az eseményeket tényleg a technika határai között lehetséges gyorsasággal mutatja be olvasóinak. A „Magyar Géniusz” második éves pályafutása után bátran hivatkozhatik a művelt közönségre, hogy nem volt domináló esemény vagy szereplő egyén, a melyről vagy a kiről már a legközelebbi számban kimerítő és érdekes illusztrációt ne közölt volna. A „Magyar Géniusz” megismosodva halad a megkezdett uton, támogatva a magyar irodalom kitünőségei s legjelesebb művészeinktől. A „Magyar Géniusz” előfizetési ára egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr., mely összeg a kiadóhivatalhoz (Budapest, Erzsébet-körút 18) küldendő. A „Magyar Géniusz” már legközelebb megkezdő Tolnai Lajos kiváló írónk nagyérdemű regényének közlését is. A most folyó „Hamis bálvány” című regény az újonnan belepülő előfizetőknek kezdetétől megküldetik, a mi által az előfizető díjtalanul jut csaknem egy félévi füzetekhez.

A „közzellem ébredése” cím alatt a politikai sajtóban eddig páratlan fénytel kiállított mű jelenik meg Keleti Ö. Lajos hírlapírótól. A műnek az a célja, hogy részletesen ismertesse az országszerte lefolyt egyházi politikai mozgalmakat, bejárva a hazát a kárpátoktól az Adriáig, Erdély bergeitől a Lajtháig. A munkában megjelenik a katholicus vezérértezők arcképe (Pálffy Mór, Széchenyi Antal, Zichy Nándor, Szapáry Péter grófok, Samassa érsek, Schopfer és Schlauch püspökök.) továbbá az egyházi politikai moz-

galmak tevékeny szerepét vivő államférfiak és pártvezérek Wekerle, Csáky Albin, Apponyi Albert gr., Eötvös Károly, Polonyi Géza, Ugron Gábor országgyűlési képviselő (minden megye egyházi politikai mozgalmának leírásánál a megye országgyűlési képviselőinek) valamint minden megye egyházi politikai küzdelmeinek ismertetésénél közöltetik a legnagyobb szerepet játszott megyei vezérértezők arcképe. A könyv hű tükröt képezi annak, milyen arányban vannak képviselve az ország minden megyéjében a kormány egyházi politikájának hívei és ellenesei. — A könyv közel 400 arcképet fog tartalmazni s mint a „Nemzet” írja kétértelmű érdekes emléke lesz az egyházi politikai küzdelmeknek. A könyv július hó 10-én jelenik meg s ára 1 ft 50 kr. Tekintve, hogy a mű országos érdekel bír és sok arcképet és leírást közöl megyékből is ajánljuk azt olvasóink pártolására. Megjegyezzük még, hogy a kiadóvállalattal kötött megegyezésünk értelmében szem előtt tartván olvasóink kényelmét, a könyv lapunk kiadóhivatalában is megrendelhető, egy ft 50 kr. lefizetése esetében a könyv bérmentve megküldetik.

A **Magyar Hírlap** elhatározta, hogy a „holt szentek”, a mely az újságokra nézve nyaratszaka rendszeren bekövetkezik, egyszerűen kitörli az újságolvasók szótárából. A „Magyar Hírlap” különös súlyt helyez arra, hogy a most következő nyári félévben lehetőleg még több és még érdekesebb közlésekkel szolgáljon olvasóinak, mint az elmúlt félévben. A „Magyar Hírlap” ambicionálja, hogy az újságot épp a nyárra tegye érdekfeszítővé és gazdaggá. A „Magyar Hírlap” az eddigénél is különösebb gondot fordít most a szépirodalmi olvasmányokra. Mindennap, minden számban két regényt ad közre és rendszerint két tárczát közöl. A „Magyar Hírlap” már július elsején megkezdte Benedek Eleknek, a közönség kedvencének Huszárné Anna című eredeti nagybecsű regényét, a melynek kizárólagos közlési joga a „Magyar Hírlap”-é. Ugyancsak még az új évnegyed elején közreadja A bonyi Arpádnak, a hírneves elbeszélőnek a „Magyar Hírlap” pályázatán 50 arannyal jutalmazott elbeszélését. A „Mesemondó”-t melynek kizárólagos közlési joga szintén a „Magyar Hírlap”-é. A „Magyar Hírlap” következő hónapjaira ezenfelül a legérdekesebb regények és elbeszéléseknek már előkészítve, a külföldi irod. közl. Ohmottól, Dandettől, Zoltától, Ruydard Ryplingtől, Ridder Hagardtól a magyarok közül reudes belső dolgozóitársainktól Ambrus Zoltántól, Bróly Sándortól, Szemere Attilától, Tóth Bélától stb. A „Magyar Hírlap” politikai iránya marad változatlanul a régi, megmarad az ezidőszert egyedül álló ellenzéki, de pártpolitikát nem űző, föltétlenül liberális napilapnak. A „Magyar Hírlap” főszerkesztője Horváth Gyula orsz. képviselő, fel. szerkesztő Fenyő Sándor. Dolgozóitársai: a magyar irodalom és zurnalisztika legkiválóbb tagjai. A legolcsóbb és legterjedelmesebb napilap. Egy hónapra egy a vidéken mint Budapesten 1 ft 20 kr. A Magyar Hírlap kiadóhivatala József-körút 47.

A **Pesti Hírlap** ma széles Magyarországon úgy ismerik, mint a szó igaz értelmében vett szabadszavú kiadvány, elvű harcát. A mit az ugynevezett egyházi politikai kérdések földmértelése óta, napról-napra módjában volt meggyőzőleg bizonyítani. A Pesti hírlap vezérértezőit — ebben a szabadszavú szellemben — továbbá is Bekics Gusztáv, Busbach Péter, Borostyáni Nándor és Kenedi Géza fogják írni. S remélhető, hogy a jövő negyedben már Pulasky Ferenc nagynevű tudós is újra megkezdheti publicistikai tevékenységét. A Pesti Hírlap tárczairó munkatársai: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Kozma Andor, Bársony István Murai Károly, Kóbor Tamás, Morgenstern Gusztáv, Quintus stb. elég garanciát nyújtanak hogy a lap tárczarovata mindig válogatott és kitűnő olvasmányt fog nyújtani. — A Pesti Hírlapban jelennek meg állandóan dr. Gutius humorisztikus törvénytörvények, melyek a lap egyik fő vonzóerejét képezik. A Pesti Hírlap régi kitűnő munkatársa, Eötvös Károly már legközelebb egész tárczasorozat közlését kezdi meg Jókai Mór és Kóbor Tamás tárczairó munkatársai. — A Pesti Hírlap fogja közölni Jókai Mór jubiláris költői művét, melynek a lap nagynevű munkatársa Levente címet ad, s mely — saját szavai szerint — büszkeségét fogja képezni. Még e hónap vagy a jövő negyedév elején közli a Pesti Hírlap Mikszáth Kálmán novelláit is, melynek elkészítésében őt betegeskedése eddig meggátolta. — Mutatványszámokat egy levelezőlapon nyilvánított óhájra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal (Budapest, V. nádor utca 7.) — A Pesti Hírlap előfizetési ára egy órára 1 ft 20 kr., 3 órára 50 kr., félévre 7 forint.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jönnek bizonyított bedörzsolés, eszű, kösvény, háttájdalmak és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

→ a legjobb ←

háizszer hírnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerertárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 ft. 20 kros tvegekben és így a legolcsóbb

háizszer.

Törvénytörvény előtt:
A bíró kérde a tanutól, egy már sok tavaszt látott hölgytől:
— Hány éves?
A hölgy sokáig habozik, mire a bíró türelmetlenül szól:
— Ejnye, már megtanulhatta volna régen?

Mai gyermek.
Az utcán egy úr meglát egy szivarozó fiucskát:
— Ejnye, ejnye nem érnél rá azzal a dohányzással?
A fiú flegmatikusan felel:
— Persze, hogy ráérek, hiszen csak egy óra mulva kezdődik az iskola.

4233 szám. — 1893.

Pályázat.

Verecz: város törvényhatóságánál az évi 1000 frt fizetéssel javadalmazott árvaszéki ülnöki állás választás útján betöltendő.

Az 1883. évi I. t. cz. 3. s illetve 5. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvények legkésőbb folyó évi július hó 22. napjáig rudnai Nikolics Sándor főispán úr ő Méltóságánál benyújtandók.

Vereczen, 1893. évi június hó 24-én.
Seemayer,
polgármester.

Ügyes közvetítők

(agensek)

kik törvényesen kibocsátott sorsjegyek elárúsításával foglalkozni kívánnak, magas jutalékot (provizio), vagy sikeres működés esetében esetleg rendes fizetést is kaphatnak. Ajánlatok a „Magyar Merkúr”-hoz Budapest IV., Hatvani utca 15-ik szám küldendők.

A ki sokat akar kevés pénzért,

az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője Hevesi József, és mely minden nap ragyogó színű pompás képet közöl több színben a czimlapján.

A „Szabad Szó” előfizetői és vevői ilyformán nagyszerű és kiváló értékű színes képgyűjteményre tesznek szert, a melyet semmiféle más lap nem nyújthat.

A „Szabad Szó” napilap, mely szokimondó bátorsággal száll sikra a nép igazaiért.

A „Szabad Szó” jelszava: „Mindent a népert!” a földműves, iparos és munkásosztály lelkes szószólója.

A „Szabad Szó” a rendes két érdekfeszítő regényén kívül még egy harmadik regényt ad könyvalakban színes képekkel, úgy, hogy a mű valódi remek lesz.

A „Szabad Szó” ingyen adja hetenkint a „Koszoru” című képes szépirodalmi lapot rendkívül gazdag tartalommal.

A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a „Szabad Szó” 1894-iki öt színű nagy képes naptárát.

A „Szabad Szó” ingyen küld egy hétig mindenkinek mutatványszámokat.

A „Szabad Szó” a magyar kir. államvasutak összes pályaudvarain számonkint 5 krért kapható.

A „Szabad Szó” egyes példányai minden hírlapelárusitonál kaphatók.

A „Szabad Szó”-ban beigtatott bármilyenemű hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.

A „Szabad Szó” az egyedüli napilap, mely színes hirdetéseket közöl naponta.

A „Szabad Szó” hirdetési árairól legnagyobb készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.

A „Szabad Szó” ELŐFIZETÉSI ÁRA: 1 órára 1 ft félévre 6 ft negyedévre 3 ft egészévre 12 ft

A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útján a „SZABAD SZÓ” kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-körút 17.

A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.

Felhívás!

1. Az 1891. évi XIV. törv.-cikk életbeléptetésére vonatkozó 13228/892 sz. kereskedelemügyi m. k. miniszteri rendelet 19. §-a értelmében közhírré teszem, hogy **a verseczi kerületi betegsegélyző pénztár megalakult**; a pénztár alapszabályait a nagymélt. kereskedelemügyi m. k. miniszter úr 22398/893 számú rendeletével 1893. évi április hó 20-án jóváhagyta.

2. A pénztár kerületéhez tartoznak: Versecz thjf. város és Fehértemplom r. t. város területe, valamint a verseczi, deltaí, fehértemplomi és kubini járásoknak összes községei.

3. **A pénztár székhelye Versecz thjf. város, helyisége: Beer-féle ház a városházzal szemben.**

4. Az 1891. évi XIV. t.-cz. 26. §-a alapján felhívom mindazon munkaadókat, kik a kerületi betegsegélyző pénztárhoz belépésre köteles egyéneket alkalmaznak, hogy azokat a jelen felhívásnak kifüggesztésétől számított 8 nap alatt a pénztárnál valamint a községi jegyzőségeknél és bizalmi férfiaknál rendelkezésre álló bejelentési lapok útján a kerületi pénztárhoz bejelentsék.

5. Az 1891. évi XIV. t.-cikk 2. §-a értelmében a kerületi betegsegélyző pénztárhoz kell tartozniok, nemre, korra és honpolgárságra való tekintet nélkül mindazoknak, kik:

a) valamely az ipartörvény (1884: XVII.) alá eső foglalkozásnál, ide értve még az állami egyedárússágokat és azokkal egybekötött vállalatokat, valamint a malom üzletet és italmérést;

b) bányákban és kohókban vagy a bányatermékkel feldolgozó egyéb művekben, úgyszintén kőfejtő, homok, kavics és agyag termelő telepeknél;

c) nagyobb építkezéseknél;

d) a vasúti üzemeknél és azok gyáraiban és műhelyeiben, a postánál, távirtnál és távbeszélőknél;

e) hajózásnál és hajóépítésnél, valamint

f) a fuvarozásnál, szállítmányozásnál, raktáraknál oly bérral vagy fizetéssel vannak alkalmazva, melynek egy munkanapra eső összege 4 frtnál nem magasabb — és a kikkel szemben a munkaadó a munkabérelés alkalmával világosan ki nem kötötte, hogy az alkalmazás 8 napnál rövidebb időre terjed, — ha a jelen felhívás közrebozsájtása idején még nem tagjai oly gyári, vállalati, ipartestületi vagy elismert jellegű pénztárnak, mely már az 1891. évi XIV. t.-cz. alapján működik.

6. **A munkaadók a hivatolt törv.-cikk 83. §-a értelmében figyelmeztetnek, hogy mindazon munkaadók, kik alkalmazottjainak 8 nap alatti bejelentését elmulasztják, 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatnak.**

7. A belépésre kötelezett tagokon kívül az alapszabályok értelmében a pénztárnak önkényt belépő tagjai lehetnek:

a) ipari és gyári alkalmazottak, kiknek alkalmaztatása 8 napnál rövidebb ideig tart, vagy kiknek napi fizetése illetve bére 4 frtnál magasabb;

b) házi iparosok;

c) önálló iparosok;

d) mezőgazdasági munkások;

e) eselések, házalók és napszamosok;

f) a biztosításra kötelezettek valamint az önkényt belépő tagok családtagjai.

Az önkényt belépő tagok belépési szándékukat már ezen felhívás közzétételének napjától kezdve jelenthetik be a pénztárnak, a községi jegyzőségeknél és bizalmi férfiaknál rendelkezésre álló bejelentési lapok útján.

8. **A járulékok fizetésére való kötelezettség f. é. július hó 2-től számíttatik.**

9. Az átlagos közönséges heti bér a pénztár egész területére férfiakra nézve heti 6 frtban, nőkre és 18 éven alóli alkalmazottakra nézve 4 frtban és a tanoncokra 2 frtban állapíttatik meg.

10. A járulékok ezen átlagos közönséges napi bérek után számíttatnak; az alapszabályok 9. §-ában a járulékok magassága a heti bérek 2°/o-ban állapíttatott meg, úgy hogy jelenleg, az az a napi bérek esetleges megváltoztatásáig — **hetenkint** férfiak után **12 kr.**, nők és 18 éven alóli alkalmazottak után **8 kr.** és tanoncok után **4 krnyi** járulékok fizetendők. Ezen járulékokat a munkaadó tartozik fizetni olyképen, hogy a járulékok 2/3 részét alkalmazottjainak béréből levonhatja, 1/3 részét pedig sajátjából köteles fedezni.

11. Az önkényt belépő tagok ép oly járulékot fizetnek, mint a belépésre kötelezettek, azonkívül belépésük alkalmával 2 frt. beiratási díjat kötelesek fizetni.

12. A járulékok rendszerint hetenként és utólagosan fizetendők fizetési lajstromok melléklésével Verseczen a pénztárnak jelen felhívás 3. pontja alatt megnevezett helyiségében. A pénztár kerületéhez tartozó többi községekben pedig a községi előjáróságok által megnevezendő bizalmi férfiaknál. A járulékok kivételesen havonként avagy a postatakarék-pénztárak útján is befizethetők; ki ily kivételes befizetési módot választ, ezt külön bejelenteni köteles.

13. A tagok felvételével és beírásával, valamint a járulékok felvételével **Bundsmann Árpád** a kerületi pénztár pénztárnoka és **Kern Ferencz** titkárja vannak megbízva, kik is a befizetéseket a tagkönyvecskékben nyugtázzák.

14. A pénztár **betegség esetére vagy baleset alkalmából** a betegség ideje alatt, de legfeljebb 20 heti időtartamra következő segélyt nyújt:

a) ingyen orvosi segélyt, szülés esetére ingyen a szükséges szülészeti támogatást és gyógykezelést;

b) gyógyszereket és a szükséges gyógyászati segédeszközöket (szemüveg, mankó, sérvkötő stb.) 20 héten át szintén ingyen.

c) táppénzt azon esetre, ha a betegség keresetképtelenséggel jár és 3 napnál tovább tart a megbetegedés napjától számítva a keresetképtelenség tartamára, de legfeljebb 26 héten át; táppénz gyanánt a pénztár az átlagos közönséges napi bér felét fizeti;

d) gyermekágy esetében: gyermekágysegélyt, mely a táppénzzel egyenlő összegben jár, a lebetegedés első napjától kezdve, de csak 4 hétig;

e) a biztosítottal egy háztartásban élő családtagok részére ingyen orvosi segélyt és ingyen gyógyszereket;

f) halálozás esetében temetkezési segélyt és pedig az átlagos közönséges napi bér 40-szeres értékéig.

15. A pénztár orvosai Versecz thjf. város területén **Dr. Fronius Gusztáv** és **Dr. Weisz Samu**, a pénztár kerületéhez tartozó községekben a községi orvosok segélye veendő igénybe. Az orvosi segély szolgáltatathatása céljából a megbetegedések Verseczen a pénztárnál, Fehértemplom városában és a községekben a bizalmi férfiaknál vagy közvetlenül a fentnevezett orvos uraknál bejelentendők.

16. A táppénz a kezelő orvos által kiállítandó betegségi bizonylat alapján heti utólagos részletekben minden hét szombatján fizetetik ki; a betegségi bizonyítványok a bizalmi férfiak által látamozandók.

17. A pénztár a betegeknek szabad tetszésére bizza a gyógyszereket azon a pénztár kerületében létező gyógyszerárban készíttetni, a honnan azokat kapni kívánják.

Versecz thjf. város rendőrkapitánya mint a kerületi pénztár megalakítására illetékes I-ső fokú iparhatóságtól.

Verseczen, 1893. évi június havában.

Bodó,
rendőrkapitány.

